

Aanvullende pensioenen

Initiatieven op Belgisch
en EU-niveau

Henk Becquaert

Belgisch Financieel Forum

27 januari 2026

NBB, Brussel

FSMA

AUTORITEIT
VOOR
FINANCIËLE
DIENSTEN
EN MARKTEN

1. België

Kerncijfers

Een **aanvullend pensioen** is het extra pensioen dat een persoon bovenop het wettelijk pensioen opbouwt in het kader van zijn loopbaan als werknemer of zelfstandige. De aanvullende pensioenen worden ook wel de *tweede pensienpijler* genoemd.

4.562.000

personen zijn aangesloten bij een aanvullend pensioen

Een stijging van 2% tegenover 2024

€ 113 miljard

is het totaalbedrag aan verworven reserves dat aangeslotenen al hebben opgebouwd

Een stijging van 4% tegenover 2024

De manier waarop het aanvullend pensioen is georganiseerd, hangt nauw samen met het professioneel statuut. Zowel **werknemers** als **zelfstandigen** kunnen op verschillende manieren een aanvullend pensioen opbouwen.

verzekeraars
en
119 IBP's
beheren aanvullende pensioenen

Het beheer van een aanvullend pensioen moet worden toevertrouwd aan een **pensioeninstelling**. Dit kan een **verzekeringsonderneming** zijn of een pensioenfonds (ook instelling voor bedrijfs-pensioenvoorziening of **IBP** genoemd).

Regeerakkoord Arizona - 2^e pensioenpijler

- Veralgemening 2^e pijler
- Nadruk op 2^e pijler zelfstandigen
- Publiek sector
- Diversen
- Relevante hervormingen wettelijk pensioen
- Fiscale en parafiscale maatregelen (buiten scope)

Veralgemening van de 2^e pensioenpijler

EEN VERSTERKING VAN HET AANVULLEND PENSIOEN

- Naast een sterke 1e pijler van het wettelijk pensioen willen we alle werknemers, waaronder ook de contractuelen in de publieke sector, ook een stevig aanvullend pensioen bieden waarvoor een werkgeversbijdrage wordt voorzien van minstens 3% tegen uiterlijk 2035.
- Sectoren waar er nog niet aan de 3% voldaan wordt leveren een extra prioritaire inspanning hiervoor in hun sectorale akkoorden. Daartoe gaan we in overleg met deze sectoren. De regering zal de sociale partners uitnodigen om te onderzoeken hoe de aanvullende pensioenen verder kunnen worden versterkt.
- De regering zal onderzoeken hoe kan worden vermeden dat het aanvullend pensioen dat in de vorm van een rente wordt opgenomen, fiscaal nadelig is.

Aanvullende Pensioenen zelfstandigen

ZELFSTANDIGEN EN KMO'S: ONDERNEMEN DOEN LONEN

- De verschillende stelsels in de tweede pijler voor zelfstandigen (VAPZ, IPT, POZ) worden geharmoniseerd en vereenvoudigd.
- We versoepelen de regels waardoor een zelfstandige zelf een pensioen kan opbouwen. Het maximale bijdrage percentage van het klassieke Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ) stijgt van 8,17% naar 8,5% vanaf 2026. Het maximale bijdragetarief voor de sociale VAPZ wordt overeenkomstig aangepast.
- We zullen er ook voor zorgen dat zelfstandigen in bijberoep kunnen bijdragen aan de Vrije Aanvullende Pensioenregeling voor Zelfstandigen (VAPZ) vanaf 2026. Daarbij garanderen we gelijke voorwaarden tussen zelfstandigen in bijberoep en diegenen die hun activiteit als hoofdberoep uitoefenen
- De vrijstelling van één kwartaal voor sociale bijdragen voor zelfstandige vrouwen na zwangerschap breiden we uit naar twee kwartalen vanaf 2026. Om de algemene invoering van aanvullende pensioenen voor zelfstandigen te stimuleren en de balans tussen werk en privéleven van deze groep te verbeteren, zal de automatische vrijstelling van sociale bijdragen voor het kwartaal na de bevalling geen obstakel meer vormen voor de fiscale aftrekbaarheid van de bijdragen die worden betaald in het kader van een Vrije Aanvullende Pensioenregeling voor Zelfstandigen (VAPZ).

Publieke sector

VERLENGING TERMIJN REFERTEWEDDE VOOR AMBTENAREN PENSIOEN

- Van zodra op basis van deze nieuwe berekening het pensioen van statutaire ambtenaren slechts gelijk zou worden aan het pensioen van contractuelen (met inbegrip van hun 2e pijler) wordt bij wet de invoering van een 2e pijler voor statuten mogelijk gemaakt en gefinancierd.
- Op dat ogenblik zorgen we er ook voor dat magistraten, van wie de bezoldiging door de wet wordt bepaald en niet door de Koning, ook kunnen genieten van een 2e pensioenpijler, om een gelijke behandeling te garanderen met respect voor de specificiteit van hun statuut.

RESPONSABILISERING IN DE FINANCIERING VAN HET PENSIOEN VAN STATUTAIREN

- Voor elke nieuwe benoeming van een statutaire ambtenaar vanaf 01/01/2025 moet de bijdrage voor het pensioen voortaan de kostprijs ervan dekken, net zoals dit vandaag reeds het geval is voor de lokale besturen.
- [...] Het bonus-malus-systeem wordt ook voortgezet, zoals vastgelegd in de wet van 30 maart 2018, bedoeld om de ontwikkeling van een 2e pijler voor het personeel van de lokale besturen te bevorderen.

Diversen

- Partners worden gestimuleerd om in hun huwelijkscontract of wettelijk samenlevingscontract een pensioensplit te voorzien voor het geval van een (echt)scheiding. Er wordt ingezet op een brede communicatie aan de bevolking over dit onderwerp.
- “We laten niet langer toe dat opnames uit IPT-kapitaal worden gedaan om vastgoedinvesteringen te financieren, tenzij voor de enige eigen woning”.

Hervormingen wettelijk pensioen met impact op 2e pijler

- Verstrenging van de toegang tot het vervroegd pensioen
- Halftijds pensioen
- Hervorming gezinsdimensie (o.m. uitfaseren gezinspensioen)

2. Europa

A Competitiveness Compass for the EU

3 pillars

- closing the innovation gap
 - start-up companies
 - new technologies
 - simplify rules and laws → SBR
- decarbonising our economy
- reducing dependencies

5 enablers

- cutting red tape → sustainability reporting
- removing barriers single market
- enabling efficient financing → SIU
- promoting skills and quality jobs
- ensuring better coordination

Savings and Investment Union

Waarover gaat het?

Europese strategie om spaargelden te kanaliseren naar de Europese economie

In het verlengde van de *Capital Markets Union* (CMU)

Aanvullende pensioenen spelen als lange termijn investeringen een belangrijke rol

Mededeling Europese Commissie 19 maart 2025

FSMA is betrokken bij 2 trajecten

1. Open consultatie vanuit de EU Commissie
2. Technisch advies EIOPA op vraag van de EU Commissie

Waarover gaat het binnen pensioenen?

1. Wetgevende trajecten

- IORP II – review
- PEPP – review

→ 20/11/2025

2. Aanbevelingen

- Pension tracking systems
- Pension dashboards
- Auto-enrolment

2.1. PEPP review

PEPP – Wat en waarom?

Wat?

- Europese verordening 2019/1238
- “Pan European Personal Pension product”
- Persoonlijk Pensioenproduct (3e pijler)
- Mogelijke providers:
 - Verzekeringsonderneming
 - Kredietinstelling
 - Vermogensbeheerder
 - (A)ICB
 -
- Deels geharmoniseerd
- Kostenplafond Basic PEPP (1%)
- Meeneembaar/overdraagbaar

Waarom?

- Stimuleren van langetermijn investeringen (kaderde binnen CMU actieplan)
- Bijdragen aan toereikende pensioenen
- Faciliteren van grensoverschrijdende mobiliteit

PEPP is geen succes

Slechts 2 producten geregistreerd

Factoren : aanbod

1. Zeer complex

- PEPP-verordening + sectorale wetgeving
- EU en nationale wetgeving

2. Administratief zwaar

- Verplicht advies
- Nationale compartimenten

Factoren : vraag

1. Grensoverschrijdend aspect is voor zeer weinig burgers van belang
2. Ontbreken fiscale stimulansen

Welke oplossing worden voorgesteld?

Fiscale gelijkschakeling met nationale 3e pijler

Afschaffing van het kostenplafond

- Vervangen door “Value for Money” approach

Vereenvoudiging

- Vereenvoudigde adviesplicht
- Afschaffing van verplichte nationale “sub-accounts”

PEPP in the workplace

Hervorming van registratie en toezicht

!! Het PEPP-concept zelf wordt niet in vraag gesteld

PEPP in België

- Geen enkele Belgische speler biedt een PEPP aan
- Eerste buitenlandse PEPP provider heeft de notificatieprocedure doorlopen
- Kwaliteit van de informatie (machinevertaling) is een belangrijk aandachtspunt

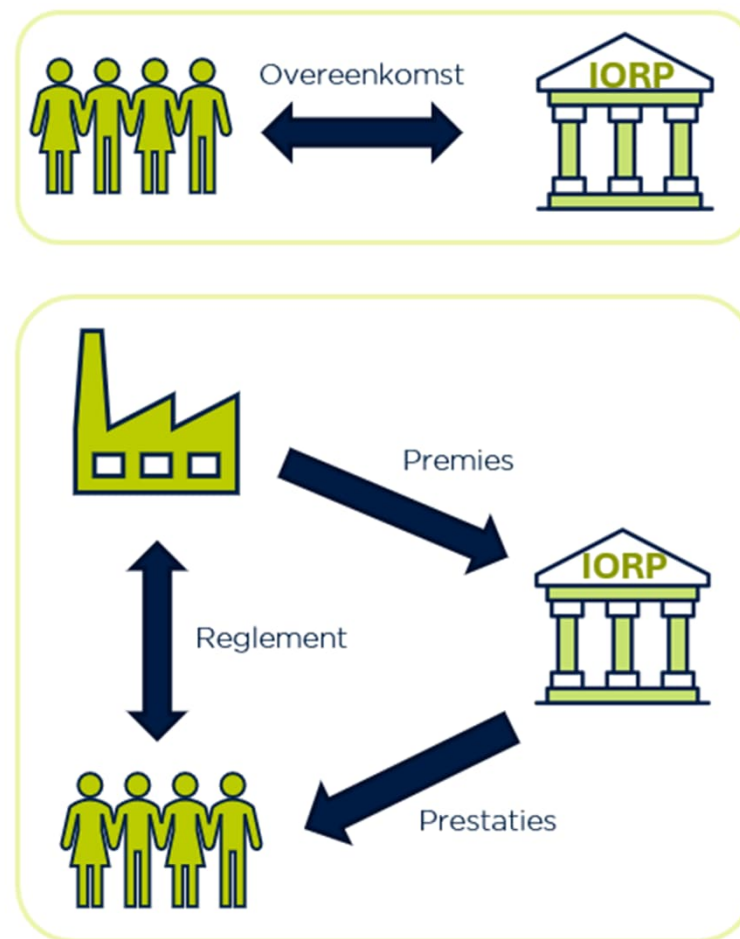
2.2. IORP review

IORP-richtlijnen

Europese richtlijnen die de regulering en het toezicht op pensioenfondsen harmoniseren binnen de EU

Bescherming van deelnemers

- principle based
- governance
- risicobeheer
- transparantie en informatie
- grensoverschrijdende activiteiten

Een sector in evolutie

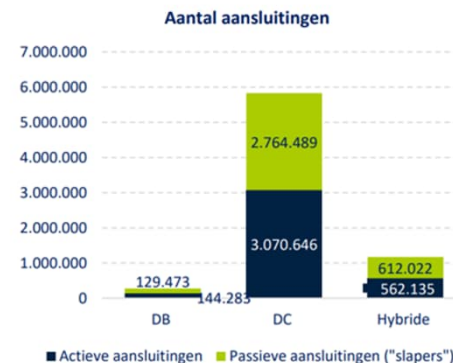
Shift DB → DC

Algemene shift van te bereiken doelplannen (DB-plannen) naar vaste bijdrage plannen (DC-plannen)

- overdracht van risico's naar de aangeslotenen
- belang van goede beleggingsresultaten en lage beheerskosten

1% verschil in toegekend rendement maakt meer dan 20% verschil in pensioenkapitaal over een periode van 40 jaar (recurrente premie)

* Het aantal 'aansluitingen' betreft geen unieke aangeslotenen. Een individu kan aangesloten zijn bij meerdere plannen en wordt dan meerdere keren geteld.

DB-plannen

- ✓ aanvullend pensioen ligt vast
- ✓ financiële risico's worden gedragen door werkgever

DC-plannen

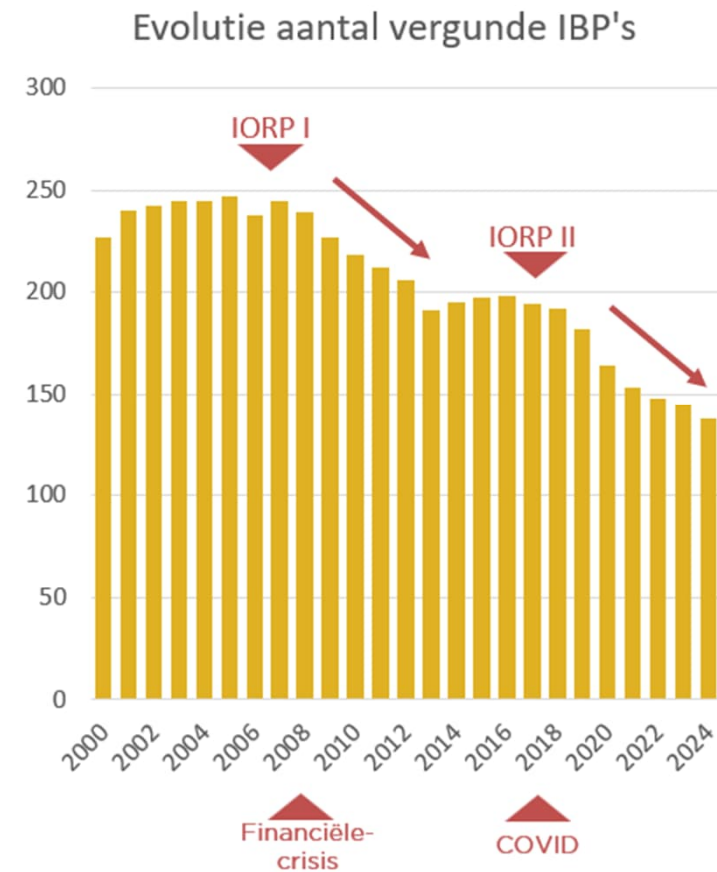
- ✓ bijdragen liggen vast
- ✓ financiële risico's worden (deels) gedragen door aangeslotenen

Een sector in evolutie

Consolidatie van de IBP-sector

- **Waarom?**
 - **Kost**
 - ✓ kennis en expertise
 - ✓ implementatiekosten IORP-richtlijnen I en II, DORA, SFDR, ...
 - Financiële en operationele risico's
 - **Waarheen?**
 - Ontwikkeling multi-werkgevers IBP's zonder banden
- activa blijven hoofdzakelijk binnen de IBP-sector

Een sector in evolutie

XB-activiteiten

IORP I (2003)

België als hoofdrolspeler inzake beheer grensoverschrijdende pensioenfondsen

- ✓ flexibel prudentieel kader
- ✓ fiscaal regime

Vandaag

- ✓ 15 IBP's met cross-border activiteiten
- ✓ 31 landen
- ✓ > 10 mia € activa

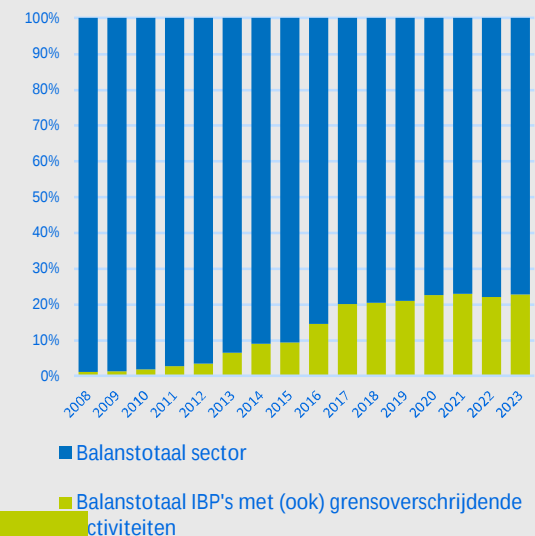

IORP II (2016)

Minder nieuwe grensoverschrijdende activiteiten

- ✓ Complexe procedure
- ✓ Meerderheidsregel

Evolutie XB-activiteiten (% balanstotaal)

Op EU-niveau slechts 33 IORPs met grensoverschrijdende activiteiten

IORP II review

Doelstellingen

- Ondersteuning Europese economie via beleggingen (incl. private equity en start-ups)
- Groei van (grensoverschrijdende) IBP-sector door herziening regelgeving, vereenvoudiging procedures
- Transparantie inzake kosten en rendementen
- Consolidatie
- Prudentieel kader

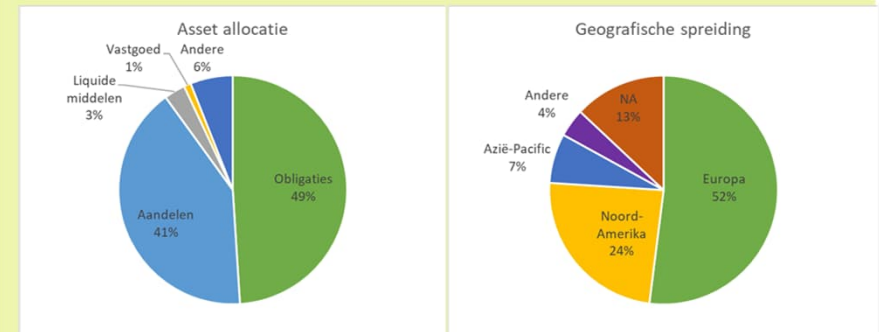
IORP II Review

Focus: beleggingen / SIU

- Algemene vaststellingen Europese commissie
 - Shift DB → DC
 - Lage rendementen (mediaan 10jr = 0,9% na inflatie)
 - Beleggingsbeperkingen in sommige lidstaten
 - Veel kleine IBP's
- Survey Europese Commissie
 - *diversificatie beleggingen (incl. alternative assets)*
 - *opschalen pensioenfondsen*

Belgische situatie

- Wettelijk kader : minimale omzetting IORPII-richtlijn
 - ✓ geen beperkingen inzake beleggingen
 - ✓ outsourcing activabeheer mogelijk
- 80% van de beleggingen gebeurt via ICB's
- Asset allocatie (look-through)

IORP II Review

- Wetgevend initiatief Europese commissie
 - 20.11.2025: in het kader van het 'Pension package' heeft de EC een voorstel van herziening van de IORP-richtlijn aangenomen
 - Komende maanden besproken binnen het Europees Parlement en de Europese Raad
- Aantal aandachtspunten
 - Regelgevingskader IORPs relevant houden
 - Passende regulering en toezicht voor DB-plannen behouden
 - Behoud van minimale harmonisatie en proportionaliteitsmaatregelen
 - Respect voor social & labour law (SLL)

2.3. Burden reduction

Evolutie van de wetgevend kader IBP's

IORP directive

IORPII Directive
EIOPA & ECB reporting
Shareholders' Directive
EMIR
GDPR
SFDR
DORA
ESAP
...

IBP rapportering

- FSMA
- BNB
- EIOPA
- BCE
- EMIR
- SFDR
- DORA
- ESAP
- ...

No reduction !

SII rapportering

EIOPA's oefening

- 31% guidelines
- 25% quantitative reporting templates
- 22% datapoints

	Vermindering Minder frequent Minder templates Meer proportionaliteit
---	--

	Verbetering Vereenvoudiging Verduidelijking Transparantie
--	---

Thank you
for your attention!